

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РЕГИОНИ В РАСТЕЖ

ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА
НА
ИНТЕГРИРАНА ТЕРИТОРИАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА
ЮГОИЗТОЧЕН РЕГИОН ЗА ПЛАНИРАНЕ ОТ НИВО 2 ЗА
ПЕРИОДА 2021-2027 г.

ЗАДАНИЕ ЗА ОБХВАТ И СЪДЪРЖАНИЕ НА ОЦЕНКАТА

Януари 2021 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Въведение	7
1.1 Предмет на договора.....	7
1.2 Цел на заданието за обхват и съдържание на оценката	8
1.3 Консултации по заданието за определяне обхвата на оценката.....	9
2. Визия, стратегически приоритети, специфични цели и обхват на Интегрирана териториална стратегия за развитие на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.....	10
2.1 Визия на Интегрирана териториална стратегия за развитие на югоизточен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.....	10
2.2 Стратегически приоритети, специфични цели и съдържание на ИТСР на Югоизточен регион за планиране от ниво 2.....	10
2.3 Обхват на ИТСР на Югоизточен регион за планиране от ниво 2	13
2.4 Времева рамка	14
3. Връзка на ИТСР на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 с други планове и програми.....	14
4. Методика на ЕО	14
4.1 Нормативна рамка за ЕО	14
4.2 Методически подход.....	16
4.3 Екологична политика и цели.....	16
4.4 Взаимодействия на ИТСР на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 с околната среда.....	16
4.5 Индикатори.....	18
4.6 Видове въздействия	20
4.7 Метод за оценка на въздействията	21
4.8 Метод за избор на алтернативи	22
4.9 Мерки	22
4.10 Заключение	23
5. Проектно-съдържание на Доклада за екологична оценка.....	23

6.	Приложения	28
6.1	Приложение 1 Характеристики на територията, която е вероятно да бъде засегната.....	28
	Приложение 1. Характеристики на територията, която е вероятно да бъде засегната	29

Съдържание на Таблиците

Таблица 1 <i>Рейтинг матрица (матрица на оценките)</i>	21
Таблица 2 <i>Броят на населението по области към 31.12.2019</i>	29

Съдържание на Фигурите

Фигура 1 <i>Обща схема на Югоизточен регион за планиране от ниво 2</i>	13
--	----

АБРЕВИАТУРИ

Абревиатура	Дефиниция
АИС	Автоматична измервателна станция
БД	Басейнова дирекция
ГОП	Горни оценъчни прагове
ДОАС система	Модел автоматична измервателна станция
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗЗ	Защитена зона (по смисъла на ЗБР)
ЗТ	Защитена територия (по смисъла на ЗЗТ)
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ИТС	Интегрирани териториални стратегии
КАВ	Качество на атмосферния въздух
МАС	мобилни автоматични станции
МЗ	Министерство на здравеопазването
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НКЦ	Недвижими културни ценности)
ОС	Оценка за съвместимост
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите

Абревиатура	Дефиниция
РЛ	Районна лаборатория
РП	Региони за планиране
СГН	Средногодишна норма
СДН	Средноденонощна норма
СПП	Стратегическо планиране и програмиране
СО	Въглероден оксид
NO ₂	Азотен диоксид
О ₃	Озон
SO ₂	Серен диоксид
ФПЧ ₁₀ (PM ₁₀)	Фини прахови частици с размер под 10 микрона
ЮИР	Югоизточен регион за планиране

1. Въведение

1.1 Предмет на договора

За регионите за планиране от ниво 2 се разработват интегрирани териториални стратегии за развитие в съответствие с изискванията на Закона за регионалното развитие. Интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 се приемат от Министерския съвет по предложение на министъра на регионалното развитие и благоустройството след одобрението им от съответните регионални съвети за развитие.

Настоящият документ представлява Задание за обхват и съдържание на Екологичната оценка по Договор №РД-02-29-233/30.12.2020г., сключен между Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ), в качеството му на Възложител, и „ЕФ СИ ДЖИ ПОВВИК“ ЕАД, в качеството му на Изпълнител, за изпълнението на обществена поръчка с предмет: „ИЗВЪРШВАНЕ НА ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА И ОЦЕНКА ЗА СЪВМЕСТИМОСТТА С ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ НА ИНТЕГРИРАНИТЕ ТЕРИТОРИАЛНИ СТРАТЕГИИ ЗА РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ ЗА ПЛАНИРАНЕ ОТ НИВО 2“. Финансирането на обществената поръчка ще се осигури в рамките на Бюджетна линия с регистрационен номер BG16RFOP001-8.002-0005 „Бюджетна линия на сектор „Стратегическо планиране и програмиране“ (СПП), Главна дирекция „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие“ по Приоритетна ос 8 „Техническа помощ“. Интернет адресът на Единния информационен портал е: www.eufunds.bg/b, а интернет адресът на ОПРР 2014-2020 г. е: www.bgregion.eu.

ИТСП на Югоизточен регион попада в обхвата на чл. 85, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и очертава рамка за бъдещо развитие на инвестиционни предложения, които се отнасят към позиции на Приложение № 1 и Приложение № 2 на ЗООС, предвид което, на основание чл. 2, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО, подлежи на процедура по задължителна екологична оценка (ЕО).

Стратегията ще бъде одобрена от Министерския съвет на Република България, предвид което, на основание член 4, т. 1 от Наредбата за ЕО, както и чл. 4, т. 2 от същата наредба във връзка с чл. 10, ал. 2, т. 4 от ЗООС, компетентен орган за провеждане на процедурата по ЕО е министърът на околната среда и водите.

Регионалният съвет за развитие на Югоизточен регион е органът, който ще следи за прилагането на стратегията.

Процедурата по ЕО се съвместява изцяло с действащите процедури за изготвяне и одобряване на ИТСП. Екологичната оценка на Интегрираната териториална стратегия за развитие на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021 г. - 2027 г. се

извършва едновременно с изготвянето ѝ. Становището по екологична оценка е задължително условие за последващото одобряване на ИТСП. Органите, отговорни за одобряване и прилагане на стратегията е необходимо да се съобразяват със становището по ЕО и с поставените в него условия, мерки и ограничения

1.2 Цел на заданието за обхват и съдържание на оценката

В съответствие с изискванията, определени в чл. 3 на Директива 2001/42/ЕО,¹ не може да се изключи възможността бъдещата Интегрирана териториална стратегия за развитие на югоизточен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г. да създаде условия за въздействие върху околната среда.

Съгласно писмо изх. № ЕО-11 /01.06.2020 г. на Компетентния орган (МОСВ), ИТСП на Югоизточен регион попада в обхвата на чл. 85, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и на основание чл. 2, ал. 1, т. 1 от Наредбата за ЕО, подлежи на процедура по екологична оценка (ЕО). Съгласно чл. 82, ал. 1 от ЗООС процедурата по ЕО се съвместява изцяло с действащите процедури по изготвяне на планове/измененията на планове и завършва преди тяхното одобряване.

Процесът на определяне на обхвата и съдържанието на оценката има за цел вземане на решение относно обхвата и нивото на подробност на информацията, която трябва да бъде включена в Доклада за екологична оценка (Директива за СЕО 2001/42/ЕО, чл. 5, ал. 4).

Процесът на определяне на обхвата и съдържанието има за цел да:

- определи съответния район на въздействие и времевия период за проява на евентуалните въздействия;
- идентифицира съответните екологични аспекти, които трябва да се разгледат в рамките на ЕО;
- определи метод за оценка на положителните и отрицателните въздействия;
- определи метод за генериране и оценка на разумни алтернативи;
- представи проект за съдържание на Доклада за екологична оценка.

Съгласно извършената проверка от МОСВ за допустимост Интегрираната териториална стратегия за развитие на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г." е допустима и няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитените зони от мрежата Натура 2000. С оглед на това не се изисква

¹ Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда.

изготвяне на Оценка за съвместимостта на ИТСП на ЮИР с предмета и целите на защитените зони по смисъла на ЗБР.

1.3 Консултации по заданието за определяне обхвата на оценката

Съгласно чл. 19а на Наредба за ЕО, Възложителят възлага изготвянето на задание за определяне обхвата на оценката, по което провеждат консултации с:

- Компетентният орган по чл.4 от Наредбата за ЕО;
- Съответните специализирани компетентни органи по чл. 13, ал. 1 относно съдържанието и обхвата на оценката на здравно-хигиенни аспекти на околната среда и риска за човешкото здраве; и
- Други специализирани ведомства и заинтересованата общественост съгласно схемата по чл. 19, ал. 3 от Наредбата за ЕО.

Ключовите заинтересовани страни, идентифицирани в процеса на определяне на обхвата на ЕО, са както следва:

- Министерство на околната среда и водите (МОСВ);
- Министерство на здравеопазването (МЗ);
- Басейновите дирекции за управление на водите:
 - БД Черноморски район с център гр. Варна;
 - БД Източноромански район с център гр. Пловдив;
- Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ)
 - РИОСВ Бургас
 - РИОСВ Стара Загора
- Заинтересованата общественост в засегнатите области

Отделно от посочените по-горе ключови заинтересовани страни, съгласно изискванията на Възложителя, в процеса на ЕО е необходимо да се направят 3 консултации и със заинтересованата общественост .

Други институции, ключови групи и представители на обществеността също могат да се включат в процеса на консултации.

Схемата за консултации със заинтересованите страни е представена в отделен документ.

В съответствие с изложеното по-горе, настоящият документ се представя с искане за коментар от страна на Възложителя, след което ще бъде предоставен на: Компетентния орган – Министерство на околната среда и водите (МОСВ), на специализираните

компетентни органи – Министерство на здравеопазването (МЗ), Басейновите дирекции за управление на водите - БД Черноморски район с център гр. Варна и БД Източноромански район с център гр. Пловдив, РИОСВ Бургас, РИОСВ Стара Загора, както и на други заинтересовани страни, които могат да бъдат идентифицирани. Получените в резултат на консултациите по Заданието становища ще бъдат съобразени при изготвяне на доклада за ЕО.

2. Визия, стратегически приоритети, специфични цели и обхват на Интегрирана териториална стратегия за развитие на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.

2.1 Визия на Интегрирана териториална стратегия за развитие на югоизточен регион за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027 г.

Приетата визия, която определя рамката за реализация на Интегрираната териториална стратегия за развитие на Югоизточен регион, поради своя дългосрочен характер остава непроменена от заложената в Регионалния план за развитие на ЮИР 2014-2020 г. и е следната:

ЮГОИЗТОЧЕН РЕГИОН — привлекателно място за живот и бизнес, със съхранено природно и културно наследство, ефективно използващ своя потенциал за постигане на устойчиво и балансирано социално-икономическо развитие.

2.2 Стратегически приоритети, специфични цели и съдържание на ИТСР на Югоизточен регион за планиране от ниво 2

Интегрираната териториална стратегия за развитие (ИТСР) на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 е стратегически планов документ, определящ общата политическа, пространствена, икономическа и тематична рамка за развитието на региона в годините на новия програмен период 2021-2027 г. Стратегията е разработена в съответствие с Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. (Актуализация 2019 г.) и отчита предвижданията на секторните стратегии на регионално ниво в областта на икономическото развитие, здравеопазването, образованието, науката, социалните услуги, транспорта, водния сектор, енергетиката, широколентовите комуникации, туризма и околната среда. Отчетени са определените перспективни насоки за развитие в регионален аспект, публикувани в европейски и национални стратегически документи за периода след 2020 г. ИТСР на регион за планиране от ниво 2 е част от системата от документи за планиране на пространственото развитие, регламентирани със Закона за регионалното развитие

Съобразявайки се с Националната стратегия за регионално развитие на Република България (2012-2022 г.), Националната концепция за пространствено развитие за

периода 2013-2025 г. (Актуализация 2019 г.), Национална програма за развитие „България 2030“ и насоките на политиката на ЕС за сближаване и регионално развитие за периода 2021-2027 г., в ИТСП на Югоизточен регион от ниво 2 са определени следните три приоритета за развитие на региона.

- **СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 1: ПОДКРЕПА ЗА УСТОЙЧИВА И ИНТЕЛИГЕНТНА ИКОНОМИКА НА ЮГОИЗТОЧЕН РЕГИОН** - Постигането на устойчив икономически растеж чрез подкрепа за развитие на конкурентоспособна икономика има ключова роля при създаването на условия за подобряване качеството и стандарта на живот на населението в региона. Изграждането, поддържането и достъпът до съвременни научни инфраструктури, внедряването на нови технологии и прилагането на иновации е най-сигурният път за повишаване на конкурентоспособността на региона. В тази посока е предложението за създаване на „Високотехнологичен академичен център Бургас“ на база на потенциала на университетите в региона. Ще се работи и в посока на създаване на нови индустриални зони с фокус към инвеститори в логистични бази и екологично чисти, високо технологични производства, които създават устойчива заетост и гарантират високо заплащане и са важен фактор за развитие на региона. Сериозен акцент ще бъде поставен върху развитието на икономика, свързана с морето.
 - СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.1. Засилване на капацитета за научни изследвания и иновации и на въвеждането на модерни технологии - ЦЕЛ 1.1.1. Концентриране на научна инфраструктура и изследователски капацитет в значими за регионалната икономика направления и трансфер на иновации, ЦЕЛ 1.1.2. Засилване на растежа и конкурентоспособността на МСП и подобряване на условията за бизнес, ЦЕЛ 1.1.3. Осъществяване на плавен и ефективен индустриален преход, свързан с екологична устойчивост и ресурсна ефективност
 - СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1.2 Развитие на синя икономика, туризъм и селско стопанство с повишена добавена стойност
- **СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 2: ПОДОБРЯВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНОТО РАВНИЩЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО И КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ В ЮИР** - Приоритетен фактор за интегрираното развитие на региона е постигането на подобро качество на човешкия капитал чрез подобряване на образованието, здравеопазването и социалните услуги и чрез повишаване на общото културното ниво, водещо до формиране на активно, предприемчиво и добре образовано гражданско общество с ясна визия и осъзнатата мисия за развитието на региона. Инвестициите в човешки ресурси следва да осигурят нов подход към проблемите на квалификацията, образованието и обучението,

продиктуван от мащабите на настъпващите в Европа и света икономически и социални промени, бързото развитие на основаната на знания икономика и демографското напрежение, породено от намаляването и застаряването на населението. Ще се наблегне на подобряване на здравните услуги на всички нива в извънболничната и болничната помощ. Специфичен фокус на политиката ще остане изграждането и/или рехабилитацията на техническа инфраструктура в локациите, които все още не успяват да предложат на населението качествени условия за живот.

- СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2.1. Инвестиции в човешки ресурси - ЦЕЛ 2.1.1. Стимулиране на инвестиции в образованието, ЦЕЛ 2.1.2. Подобряване на връзката на образованието и квалификацията с пазара на труда, ЦЕЛ 2.1.3. Висше образование
- СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2.2. Подобряване на здравната, социалната, културната и спортната инфраструктура и достъпа до услуги - ЦЕЛ 2.2.1. Равен достъп до качествени здравни услуги, ЦЕЛ 2.2.2. Социални услуги и социално включване, ЦЕЛ 2.2.3. Подобряване на културната и спортната инфраструктура
- СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2.3. Изграждане и/или рехабилитация на техническата инфраструктура
- СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2.4. Чиста околна среда
- *СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТ 3: ТЕРИТОРИАЛНО СБЛИЖАВАНЕ И ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ГРАДСКИТЕ, СЕЛСКИТЕ И КРАЙБРЕЖНИТЕ РАЙОНИ* - Неравномерният темп на развитие е естествен елемент на териториалните процеси навсякъде, както и в Република България. Интегрираното развитие на важните опорни центрове от регионално и национално значение (градовете от второ и трето ниво) и подобряване качеството на тяхната среда и агломираращите им функции, като носители на растеж, е цел, която остава актуална и през този планов период. Друг сериозен инструмент за насърчаване социално-икономическото развитие на граничните региони е трансграничното сътрудничество.
 - СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.1 По-добре свързан регион чрез подобряване на мобилността и регионалната свързаност на ИКТ - ЦЕЛ 3.1.1. Подобрена транспортна свързаност и достъпност, ЦЕЛ 3.1.2. Подобрени цифрова свързаност и достъпност и ИКТ
 - СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.2. Укрепване на полицентричната мрежа от селища в ЮИР
 - СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 3.3. Развитие на трансграничното и

транснационалното сътрудничество

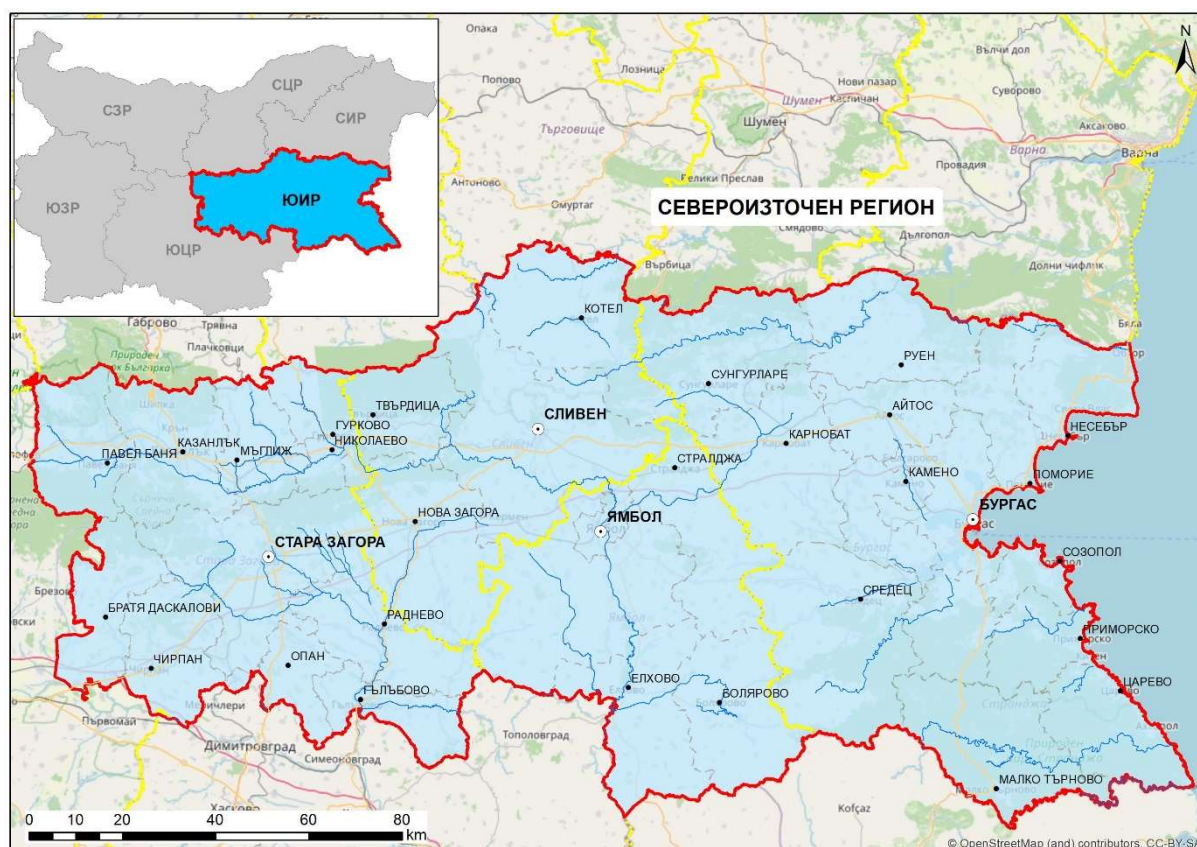
За осъществяването на тези приоритети, специфични цели и цели са предвидени редица дейности, мерки и проекти.

2.3 Обхват на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2

В териториалния обхват на Югоизточен регион са включени областите: Бургас, Сливен, Стара Загора и Ямбол с общо 33 общини.

Югоизточният регион на север се ограничава от Средна и Източна Стара планина, на изток - от Черно море, на юг опира до Странджа планина, Дервентските възвишения и Сакар планина. Тук попадат източната част на Горнотракийската низина, част от Подбалканските котловини, Бургаската низина и част от Средна гора. Площта на региона е 19 799 km², което представлява 17,8 % от територията на страната, като земеделските територии са 41,9 %, горските - 52,1 %, а урбанизираните - 4,9 %.

На Фигура 1 е показана обща схема на региона.

Фигура 1 Обща схема на Югоизточен регион за планиране от ниво 2

Кратки характеристики на територията в географския обхват на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 са представени в Приложение 2.

2.4 Времева рамка

Разглежданият период от време, за който ще бъдат оценявани положителни и отрицателни въздействия, е периодът от 2021 до 2027 г, за който ИТСР на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 определя общата политическа, пространствена, икономическа и тематична рамка за развитието на региона и в който период ще се осъществяват предвидените по Стратегията мерки и дейности.

3. Връзка на ИТСР на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 с други планове и програми

Основните планове, програми и стратегии, чиято връзка с ИТСР на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 ще бъде разгледана при екологичната оценка, са релевантните за периода на прилагане на ИТСР на Югоизточен регион за планиране от ниво 2, както следва:

- Актуализирана Национална концепция за пространствено развитие (НКПР) за периода 2013 - 2025 г.
- Стратегия на ЕС за биологичното разнообразие до 2030 г.
- Цели за устойчиво развитие (Дневен ред 2030 г)
- Пътна карта за план за действие целящ нулево замърсяване на водите, въздуха и почвата.
- План за действие относно кръговата икономика
- Национална програма за развитие: България 2030 – визия, цели и приоритети
- Национална стратегия за управление и развитие на водния сектор
- Национална програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (2018 – 2024 г)
- Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие до 2030 г.

Забележка: Горепосочената информация представя първоначалните идеи по ИТСР на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 и може да бъде променена при по-нататъшните му подготвителни етапи.

4. Методика на ЕО

4.1 Нормативна рамка за ЕО

ЕО ще бъде разработена в съответствие с разпоредбите на Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците

на някои планове и програми върху околната среда (Директива за СЕО), транспонирана в националното законодателство с Наредбата за условията и реда на извършване на екологична оценка на планове и програми.

В допълнение, ЕО ще се съобрази със следните документи:

- Практически наръчник на ЕК по прилагане на Директива 2001/42/ЕО относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда;
- Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна;
- Директива 79/409/ЕИО за опазване на дивите птици, кодифицирана с Директива 2009/147/ЕО;
- Оценка на планове и проекти, съществено засягащи зони от Натура 2000 – Методическо ръководство по разпоредбите на чл. 6 (3) и (4) на Директивата за местообитанията 92/43/ЕИО;
- Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България, 2002 г., разработено от консорциум с участието на ПОВВИК ООС със съдействието и под редакцията на Министерство на околната среда и водите, България;
- Указания в писмо на МОСВ изх. № ЕО-11/01.06.2020г. в отговор на изпратено Уведомление

Ключовите документи, свързани с процеса по изготвяне на ЕО, са както следва.

Карта 1: Ключова нормативна рамка

Законова рамка на България и съответните документи, свързани с процеса по ЕО

- Закон за опазване на околната среда (ЗООС) – обн. ДВ, бр. 91/2002 г.;
- Закон за биологичното разнообразие (ЗБР) – обн. ДВ, бр. 77 /2002 г.;
- Закон за водите – обн. ДВ, бр. 67/1999 г.;
- Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредба за ЕО), приета с ПМС № 139 от 24.06.2004 г., обн. ДВ, бр. 57/2004 г.;
- Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредба за ОС) – обн. ДВ, бр. 73 /2007 г.

4.2 Методически подход

Методите и техниките, предвидени за оценка на околната среда и за изготвяне на доклада за екологична оценка, са тези, посочени в насоките и ръководствата, изброени в предходния раздел, и по-специално в следните документи:

- Практически наръчник на ЕК по прилагане на Директива 2001/42/ЕО относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда;
- Ръководство за екологична оценка на планове и програми в България, 2002 г., разработено от консорциум с участието на ПОВВИК ООС със съдействието и под редакцията на Министерство на околната среда и водите, България.

4.3 Екологична политика и цели

В Доклада за ЕО ще бъдат описани целите на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към ИТСП, както и начинът, по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание при изготвянето на ИТСП.

Програмните документи, които имат отношение към ИТСП във връзка с целите на опазване на околната среда, са описани в Раздел 3 на настоящия документ.

4.4 Взаимодействия на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 с околната среда

За да идентифицират взаимодействията между ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 и околната среда, ЕО ще включва преглед на съществуващото състояние на компонентите и факторите на околната среда, които ще бъдат оценени спрямо приоритетите на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2.

• Съществуващо състояние на компонентите и факторите на околната среда

Ще се направи анализ на съществуващото състояние на околната среда в съответствие с териториалния обхват на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2. Компонентите и факторите на околната среда, които ще се разгледат, са както следва:

- Въздух, климат – оценка на съществуващото състояние на качеството на въздуха

Атмосферен въздух – Емисии на вредни вещества във въздуха, емисии на киселинни вещества (SO₂, NO_x и NH₃), емисии на прекурсори на озона, емисии на прекурсори PM₁₀, качество на въздуха;

Климатични фактори – съществуващо състояние и тенденции в изменението на климата, включително емисии на парникови газове (ПГ).

- Води – преглед на текущото състояние на повърхностните и подземните води

За съществуващото състояние на водите в ЕО на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 ще бъде разгледана подробно информация за 2019 година относно екологичното и химично състояние на повърхностните води, химичното и количествено състояние на подземните води в България както и риска от наводнения;

- Почви – съществуващо състояние на земите и почвите

Информацията за съществуващото състояние ще включва: почвени условия, процеси на деградация на почвата, замърсяване на почвата

- Ландшафт – съществуващо състояние на ландшафта и визуално благоустройство

Ще се използва системата за класификация и типология на ландшафтите в България.

- Биологично разнообразие – флора, фауна, защитени територии и зони от Натура 2000

Флора и фауна – резюме на съществуващото състояние, защитени, редки и застрашени видове на национално ниво;

Защитени територии и зони – обявените защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ) и защитени зони (Натура 2000 места) по смисъла на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР). Текстово и картно отразяване на елементите от националната екологична мрежа в национален мащаб.

- Културно-историческо наследство

Културно-историческото наследство представлява неразделна част от околната среда и може да се дефинира като антропогенна среда. Ето защо оценката на околната среда ще включи кратка информация за съществуващото състояние на културно-историческите обекти, включително архитектурно и археологично наследство.

- Материални активи

Анализ на текущото състояние на физически активи, свързани с ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2.

- Население и човешко здраве

Докладът за оценка на околната среда ще предостави информация и анализ по отношение на настоящото състояние на местното население: гъстота на населението, разпределение на населението по възраст и пол, миграция – темп на нарастване и раждаемост, както и естествен прираст, смъртност, здравословно състояние (заболеваемост).

- **Съществуващо състояние на територии, за които съществува вероятност да бъдат съществено засегнати**

Съществуващото състояние ще включва преглед на териториите, които е вероятно да бъдат съществено засегнати от ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2.

Специално внимание ще се отдели на защитените територии и защитените зони, зоните за защита на водите и други екологично уязвими райони.

- **Съществуващи екологични проблеми**

Ще бъде предприето проучване за идентифициране на основните екологични проблеми и тенденции. Ще се разгледа и анализира съществуващото състояние на околната среда, за да се гарантира, че всички съществуващи проблеми са взети под внимание при оценката на въздействията на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2. Анализът ще бъде основа за идентифициране както на проблемите по отношение на околната среда, които ще бъдат решени или уредени, така и на тези, които биха могли евентуално да се влошат при изпълнението на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2.

Специално внимание ще бъде отделено на защитените територии / зони.

- **Вероятни значителни въздействия върху околната среда**

Директива 2001/42/ЕО за ЕО, Приложение I, разглежда аспектите на околната среда с оглед на вероятните значителни въздействия върху тях.

В този раздел ще бъдат идентифицирани, описани и оценени мерките и проекти, които ще бъдат финансирани в рамките на стратегическите приоритети и специфични цели на ИТСП. Ще бъде направена оценка относно вероятните значителни отрицателни въздействия от тяхното прилагане върху околната среда, включително биологично разнообразие, население, човешко здраве, фауна, флора, почви, води, въздух, климатични фактори, материални активи, културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство, ландшафт и връзки между тях в т.ч. дали те са: вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни, дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни.

Тъй като ИТСП има предвиждания на няколко нива на подробност, въздействието върху околната среда и здравето на хората ще бъде оценено и таблично, включващо: ниво Стратегически приоритети, специфични цели, цели, мерки

За точна оценка ще се използват специфични индикатори за оценка на въздействието върху различни екологични аспекти / субекти на защита, както е описано по-долу.

4.5 Индикатори

Установяването на проблемите на околната среда, целите и индикаторите, които трябва да бъдат разгледани в рамките на ЕО, представлява тристепенен процес:

1. Идентифициране на съответните екологични аспекти, които следва да бъдат разгледани в рамките на ЕО;

2. На база на идентифицираните аспекти, установяване на съответните екологични цели, които следва да бъдат разглеждани в рамките на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 и процеса на ЕО;

3. Където е възможно, предлагане на подходящи индикатори за състоянието на околната среда (или специфични въпроси), които ще ръководят анализа в рамките на процеса по ЕО.

- **Екологични аспекти, които трябва да се вземат под внимание при процеса по ЕО**

Екологичните аспекти, които трябва да се вземат под внимание при процеса на ЕО се идентифицират като релевантни на целите на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 спрямо следните компоненти: биологично разнообразие, фауна и флора; население и човешко здраве; почви; води; въздух и фактори на климата; материални активи; културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологично наследство; ландшафт.

Други екологични аспекти:

- транспортни нужди, достъпност и т.н.

- **Избор на екологични цели**

След като ключовите проблеми на околната среда са идентифицирани, в ЕО се идентифицират и описват съответните цели на околната среда, които трябва да бъдат защитени. Те могат да се установят от съответните:

- законови или нормативни рамки;
- стратегии в областта на околната среда, политики, планове за действие;
- стратегии за устойчиво развитие;
- програмни документи и др.
- **Идентифициране на подходящи индикатори на околната среда (или специфични въпроси), които ще ръководят анализа в рамките на ЕО**

Показателите за оценка на въздействието върху различни екологични компоненти се определят в рамките на фазата на определяне на обхвата в съответствие с определени критерии за подбор. При подбора на показателите се вземат предвид индикатори:

- които ще позволят възможно най-добра оценка на въздействието на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 върху околната среда;
- които съответстват на екологичните проблеми;
- които могат добре да бъдат изразени количествено.

За всеки индикатор ще се посочат периодичност на измерване, мерна единица, орган, отговорен за наблюдението и контрола.

4.6 Видове въздействия

Съгласно чл. 86, ал. 3 т 6 от ЗООС, докладът за ЕО задължително съдържа анализ на: *вероятни значителни въздействия върху околната среда, включително биологично разнообразие, население, човешко здраве, фауна, флора, почви, води, въздух, климатични фактори, материални активи, културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство, ландшафт и връзките между тях; тези въздействия трябва да включват вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици.*

Докладът за ЕО ще анализира и оцени вероятните значителни въздействия върху околната среда, включително вторични, кумулативни, синергични/едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни въздействия от изготвяния ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2, които ще бъдат разгледани по отделни компоненти: Въздух и климат, Води, Почви, Ландшафт, Биологично разнообразие, включително флора, фауна, защитени територии и зони, Културно-историческо наследство, Материални активи, Население, човешко здраве.

Анализът на възможните значителни въздействия върху гореспоменатите компоненти ще бъде обхване всички предвиждания на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2, пропорционално на тяхната степен на подробност.

Трансгранични въздействия

Съгласно писмо на МОСВ изх. № ЕО-11 /01.06.2020 г.: *При изготвянето на заданието да бъде разгледана и вероятността при прилагането на ИТСП на Югоизточен регион да се очаква значително въздействие върху околната среда на територията на други държави с цел съобразяване на необходимостта от провеждане и на процедура по ЕО в трансграничен контекст предвид задълженията на страната ни по международно, европейско и национално законодателство*

По отношение на трансгранични въздействия върху околната среда на други държави, предвижданията на проекта на ИТСП на този етап по характер, същност и мащабност на идентифицираните мерки и дейности по Стратегически приоритети не предполагат възникването на отрицателно трансгранично въздействие върху околна среда на други държави. В обхвата на ИТСП дейностите ще се изпълняват в територията на общините в региона. В доклада за екологична оценка ще бъде подробно и задълбочено оценена възможността за евентуално трансгранично въздействие на Стратегията.

Въз основа на анализите и оценки на въздействието ще бъдат изведени обобщени изводи, относно въздействието на ИТСП върху околната среда и човешкото здраве, вкл. Трансгранично.

4.7 Метод за оценка на въздействията

ЕО ще оцени възможните въздействия на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 върху околната среда и ще даде препоръки как да се подобри качеството му по отношение на екологичните аспекти.

Анализът на съществуващото състояние и очакваните последици в случай, че ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 не бъде изпълнена, ще дефинира т. нар. „нулева алтернатива“.

Оценката на положителните и отрицателните въздействия на заложените в ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 приоритети ще бъдат обобщени в **рейтинг матрица**, като се използват следните обозначения, показани в Таблица 1.

Таблица 1 Рейтинг матрица (матрица на оценките)

+	Очаквано положително въздействие
0/+	Клони към резултат от положително въздействие
/	Очаква се незначително или никакво въздействие
0	Като цяло се очаква нулево резултатно въздействие, тъй като положителните и отрицателните въздействия взаимно се компенсират
0/-	Клони към резултат от отрицателно въздействие
-	Очаквано отрицателно въздействие
=	Очаква се въздействие, но поради недостатъчни данни, оценката на въздействието е невъзможна

В допълнение към тази матрица ще се извърши качествено описание на възможните положителни или отрицателни въздействия, които са предизвикани от приоритетите на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2, както и предложените необходими смекчаващи мерки. Оценяват се преките и косвени, както и кумулативните въздействия. База за оценката са експертните познания на екипа по екологичната оценка. Съдържанието на Доклада за екологична оценка ще отговаря на изискванията на Директива 2001/42/ЕО и Наредбата за ЕО.

Нивото на подробност на оценката ще се базира на нивото на подробност, което предоставя ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2. Всички затруднения, възникнали в процеса на събиране на информация, необходима за разработката на ЕО,

както и решаването им, ще бъдат включени в ЕО.

4.8 Метод за избор на алтернативи

За интегриране на екологичните съображения в подготовката и приемането на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2, ЕО ще предостави обратна връзка към проекта на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2. Ще се посочат мерки за предотвратяване, намаляване и при необходимост компенсиране на неблагоприятните въздействия, както и предложения за подобряване на изготвения проект на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2.

За да се подобри качеството на документа по отношение на околната среда като обратна връзка при необходимост могат да бъдат дадени предложения за нови формулировки на стратегическите приоритети или целите на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2. Това стратегическо консултиране ще осигури интегрирането на съображенията по отношение на екологията в подготовката и приемането на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 с оглед на устойчивото развитие. Окончателният вариант на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 ще представлява изискваната от Директива 2001/42/ЕО алтернативна опция.

Ще бъде направено описание на мотивите, които са довели до избора на приетата за ИТСП алтернатива от гледна точка на опазване на околната среда и човешкото здраве. Ще бъде оценена и т. нар. „нулева алтернатива“, представляваща отказ от реализацията на Стратегията - ще бъде направена в т. 4 на ДЕО, където ще бъде анализирано развитието на компонентите и факторите на околната среда без прилагането й.

4.9 Мерки

След преглед на приоритетите на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2, в ЕО ще бъдат оценени очакваните въздействия и ще се предложат следните видове мерки:

- **Мерки за отразяване в окончателния вариант на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2**

Въз основа на анализа и оценката на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 ще се предложат мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от осъществяването на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 върху околната среда, както и за предотвратяване или намаляване на възможните отрицателни последици за човешкото здраве.

- **Мерки за изпълнение при прилагане на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2**

Ще бъдат предложени допълнителни мерки за смекчаване на очакваните въздействия от реализацията на ИТСР на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 върху околната среда и човешкото здраве. Мерките ще бъдат определени от гледна точка на очакваните резултати от тяхното прилагане.

- **Мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на Стратегията**

Съобразно резултатите и изводите от прогнозите за въздействие върху околната среда и човешкото здраве в резултат на прилагането на Стратегията, ще бъдат препоръчани мерки, въз основа на които да се извършва наблюдението и контролът на въздействието върху околната среда и човешкото здраве в резултат на прилагането на ИТСР на Югоизточен регион за планиране от ниво 2.

4.10 Заключение

Екологичната оценка ще даде възможност за обосновано заключение относно съвместимостта на ИТСР на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 от гледна точка на изискванията за опазване на околната среда.

5. Проектно-съдържание на Доклада за екологична оценка

Географският обхват на ИНТЕГРИРАНИТЕ ТЕРИТОРИАЛНИ СТРАТЕГИИ ЗА РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ ЗА ПЛАНИРАНЕ ОТ НИВО 2 (ИТСР на РП от ниво 2) включва цялата територия на Република България, като обхватът на ИТСР на ЮИР е в границите на региона и е описан в т. 2.3 на настоящото Задание. Докладът за ЕО ще приеме за целеви географския обхват на ИТСР на РП от ниво 2 и ще бъде изготвен съобразно степента на подробност на ИТСР на РП от ниво 2.

Съгласно Чл. 17. (1) от Наредбата за ЕО (последно изм. ДВ. бр.70 от 7 Август 2020 г), докладът за ЕО се оформя като единен документ, който включва:

1. съдържателна част съгласно изискванията на чл. 8б, ал. 3 от ЗООС и резултатите от консултациите по заданието за обхват и съдържание;
2. списък на източниците на информация на използваните методи за оценка и прогноза на въздействието върху околната среда с посочване на източника, в който са публикувани;
3. списък с експертите и ръководителя, изготвили доклада за ЕО, в който всеки удостоверява с полагане на подпис разработените от него раздели на доклада;
5. декларации по чл. 1б, ал. 1;
6. справка за проведени консултации и за изразените при консултациите мнения и предложения, както и за начина на отразяването им;
7. приложения.

Съгласно Чл. 86. (3) от ЗООС (последно изм. ДВ. бр.54 от 16 Юни 2020 г) докладът за ЕО задължително съдържа:

1. описанието на съдържанието на основните цели на плана или програмата и връзката с други съотносими планове и програми;
2. съответни аспекти на текущото състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на плана или програмата;
3. характеристиките на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати;
4. съществуващите екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към плана или програмата, включително отнасящите се до райони с особено екологично значение, като защитените зони по Закона за биологичното разнообразие;
5. целите на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към плана и програмата, и начинът, по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание по време на изготвянето на плана или програмата;
6. вероятни значителни въздействия върху околната среда, включително биологично разнообразие, население, човешко здраве, фауна, флора, почви, води, въздух, климатични фактори, материални активи, културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство, ландшафт и връзките между тях; тези въздействия трябва да включват вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици;
7. мерките, които са предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсиране на неблагоприятните последици от осъществяването на плана или програмата върху околната среда;
8. описание на мотивите за избор на разгледаните алтернативи и на методите на извършване на екологична оценка, включително трудностите при събиране на необходимата за това информация, като технически недостатъци и липса на ноу-хау;
9. описание на необходимите мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на плана или програмата;
10. нетехническо резюме на екологичната оценка.

Съгласно Техническата спецификация на Възложителя докладът за екологична оценка задължително съдържа:

- описанието на съдържанието на основните цели на интегрираните

териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 и връзката с други съотносими планове и програми;

- *съответни аспекти на текущото състояние на околната среда и евентуално развитие без прилагането на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2;*
- *характеристиките на околната среда за територии, които вероятно ще бъдат значително засегнати;*
- *съществуващите екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2, включително отнасящите се до райони с особено екологично значение, като защитените зони по Закона за биологичното разнообразие;*
- *целите на опазване на околната среда на национално и международно равнище, имащи отношение към интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2, и начинът, по който тези цели и всички екологични съображения са взети под внимание по време на изготвянето на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2;*
- *вероятни значителни въздействия върху околната среда, включително биологично разнообразие, население, човешко здраве, фауна, флора, почви, води, въздух, климатични фактори, материални активи, културно-историческо наследство, включително архитектурно и археологическо наследство, ландшафт и връзките между тях; тези въздействия трябва да включват вторични, кумулативни, едновременни, краткосрочни, средносрочни и дългосрочни, постоянни и временни, положителни и отрицателни последици;*
- *мерките, които са предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсирание на неблагоприятните последици от осъществяването на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 върху околната среда;*
- *описание на мотивите за избор на разгледаните алтернативи и на методите на извършване на екологична оценка, включително трудностите при събиране на необходимата за това информация, като технически недостатъци и липса на ноу-хау;*
- *описание на необходимите мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2;*

- *нетехническо резюме на екологичната оценка с необходимите нагледни материали (карти, снимки, схеми).*
- *резултатите от консултациите по заданието за обхват и съдържание;*
- *списък на източниците на информация на използваните методи за оценка и прогноза на въздействието върху околната среда с посочване на източника, в който са публикувани;*
- *списък с експертите и ръководителя, изготвили доклада за ЕО, в който всеки удостоверява с полагане на подпис разработените от него раздели на доклада;*
- *декларации по чл. 16, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми;*
- *справка за проведени консултации и за изразените при консултациите мнения и предложения, както и за начина на отразяването им;*
- *В случай, че е преценено за необходимо от компетентния орган - оценка на съвместимостта на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 с предмета и целите на опазване на защитените зони, в съответствие с изискванията на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.*

Предлаганата структура на доклада за ЕО е както следва:

1. Въведение
2. Основни цели на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2
3. Връзка на ИТСП с други съотносими планове и програми
4. Съответни аспекти на текущото състояние на околната среда
 - Въздух и климат
 - Води - повърхностни и подземни
 - Почви и земеползване
 - Ландшафт
 - Биологично разнообразие, вкл. флора, фауна, защитени територии (ЗТ) и защитени зони (ЗЗ)
 - Културно-историческо наследство
 - Материални активи

- Население, човешко здраве
5. Развитие на околната среда без прилагането на интегрираната териториална стратегия за развитие на регионите за планиране от ниво 2
 6. Характеристики на околната среда за територии, които може да бъдат значително засегнати
 - Територии от интерес за Общността
 - Територии с национален защитен статут
 - Зони за защита на водите и др.
 7. Съществуващи екологични проблеми, установени на различно ниво, имащи отношение към интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2, включително отнасящите се до райони с особено екологично значение, като защитените зони по Закона за биологичното разнообразие
 8. Цели на опазване на околната среда
 - на международно равнище
 - на национално равнище

В този раздел ще бъде направен анализ на стратегиите, плановете и програмите, които поставят цели по опазване на околната среда на национално и международно (европейско) равнище, които имат отношение към ИТСП, като въз основа на анализа, ще бъдат направени изводи за начина и степента, в които в програмата тези цели и екологични съображения са взети предвид

9. Вероятни значителни въздействия върху околната среда - комбинирана оценка по горепосочените аспекти на околната среда с оглед вероятни значителни въздействия или последици от ИТСП, включително и Трансгранични въздействия върху околната среда и човешкото здраве.
10. Мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно компенсирание на неблагоприятните последици от осъществяването на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 върху околната среда.

На база на резултатите от извършените в предходната точка анализи и оценки на предполагаемото въздействие върху околната среда и човешкото здраве в резултат на реализирането на ИТСП 2021-2027 г., ще бъдат предложени мерки, които ще бъдат мотивирани, в т.ч. и по отношение на очакваните резултати от прилагането им. Същите ще бъдат представени като:

- Мерки за отразяване в окончателния вариант на ИТСП
- Мерки за изпълнение при прилагане на ИТСП

11. Алтернативни решения – вкл. представяне на мотивите за избор на разгледаните алтернативи и трудностите при събиране на необходимата за това информация, като технически недостатъци и липса на ноу- хау
12. Мерки във връзка с наблюдението по време на прилагането на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2
13. Заключение
14. Приложения – включително, но не само:
 - Картен материал
 - Използвана литература и източници на информация
 - Резултатите от консултациите по заданието за обхват и съдържание - Справка за проведените консултации, вкл. изразените при консултациите мнения и предложения, както и мотивите за тяхното приемане или неприемане и за начина на отразяването им.
 - Списък на източниците на информация на използваните методи за оценка и прогноза на въздействието върху околната среда с посочване на източника, в който са публикувани;
 - Списък с експертите и ръководителя изготвили доклада за ЕО
 - Декларации по Член 16(1) от Наредбата за ЕО

Съгласно Чл. 17. (3) от Наредбата за ЕО, като отделно самостоятелно приложение към доклада за ЕО ще се изготви нетехническо резюме на достъпен за обществеността език в обем, не по-малък от 10 на сто от обема на доклада. Освен текстовата част резюмето ще съдържа необходимите нагледни материали (карти, снимки, схеми).

6. Приложения

6.1 Приложение 1 Характеристики на територията, която е вероятно да бъде засегната

Приложение 1. Характеристики на територията, която е вероятно да бъде засегната

1. Величина и пространствен обхват

Според използваните за екологична оценка критерии, които са описани в Приложение II на Директивата за стратегическата екологична оценка 2001/42/ЕО, величината и пространственият обхват на въздействията на разглеждания план върху околната среда обхващат:

- географската територия, която е вероятно да бъде засегната; и
- броя на населението, което е вероятно да бъде засегнато.

1.1 Географска територия, която е вероятно да бъде засегната

Като се има предвид, че към настоящия етап от процеса на разработване на ИТСП на Югоизточен регион за планиране от ниво 2 местоположенията на предвижданите интервенции не са определени, за целите на характеризиране на пространствения обхват на въздействията се разглежда цялата приложима област за подобни интервенции, която представлява областите: Бургас, Сливен, Стара Загора и Ямбол с общо 33 общини.

Състоянието на околната среда в територията на Югоизточен район се контролира в следните **РИОСВ: Бургас и Стара Загора**

1.2 Брой на населението, което е вероятно да бъде засегнато

Броят на населението по области към 31.12.2019 съгласно данни на НСИ, което е вероятно да бъде засегнато е както следва:

Таблица 2 Броят на населението по области към 31.12.2019

Области	Население, брой
Бургас	409265
Сливен	184119
Стара Загора	313396
Ямбол	117335
Р. България	6 951 482

2. Природни характеристики на територията, която е вероятно да бъде засегната

2.1. Климат

В климатично отношение Югоизточен регион обхваща умерено-континенталната област с проявления на планинска подобласт, и крайбрежен климатичен регион и регион със Средиземноморско влияние. Включва следните климатични райони:

- Климатичен район на Източна Средна България - обхваща по-голямата част от низините на реките Марица и Тунджа, като на югоизток граничи с континентално средиземноморската климатична област. Районът се характеризира с относително хомогенен терен. с надморска височина 150-200 м. Само в източната половината му част равнинният терен е осеян с множество хълмове по-големите от които са Бакърджиите, Манастирските възвишения и Светиилийските възвишения с надморска височина 400-500м.
- Климатичен район на Бургаската низина - Най-общо обхваща равнинната част между нос Емине и Маслен нос, като обгражда врязаният в сушата Бургаски залив. Климатът на неговата крайбрежна част е почти идентична с този в Климатичен район на Странджанското Черноморие.
- Климатичен район на Странджанското Черноморие - По своя характер климатът тук е континентално-средиземноморски.

Тези климатични региони и области имат специфични климатични характеристики, изразяващи се главно в разлики в температурния и валежния режими.

Преобладаващите ветрове са западни, северни и източни в летния диапазон, като специфичен трябва да се отчете морският бриз.

Югоизточният регион е с висок риск по отношение на климатичните промени. По-слабо е развитието на свлачищните процеси, с изключение на крайбрежната зона. Регионът е най-големият емитер на парникови газове и серен диоксид в страната. Формирани са замърсени въздушни басейни - Марица-изток, Бургас и Стара Загора. Тук са най-големите територии, нарушени от миннодобивната дейност.

2.2. Атмосферен въздух

На територията, контролирана от РИОСВ Стара Загора са разположени 3 стационарни автоматични станции за мониторинг на качеството на атмосферния въздух (КАВ): АИС Стара Загора, OPSIS с. Ръжена, община Казанлък, АИС Сливен и АИС в гр. Гълъбово и 2 ръчни в град Гълъбово ("Гълъбово") и град Стара Загора ("РИОСВ")

ФПЧ₁₀ - Постигнато е съответствие с нормите за фини прахови частици под 10 микрометъра (ФПЧ₁₀) с разрешения брой превишения в годишен аспект в общините Стара Загора, Сливен и Гълъбово. За 2019 г., 2018 г., и за 2017 г. по показателя е

постигнато съответствие във всички РОУКАВ на територията на РИОСВ - Стара Загора.

Азотни оксиди - От началото на 2013 г. до края на 2019 г. не са регистрирани превишения на действащите норми по показател азотни оксиди в гр. Стара Загора, с което е постигнато качествено и устойчиво подобряване на атмосферния въздух по този показател.

Серен диоксид - Все още не могат да бъдат достигнати нормативно лимитираните брой превишения по показател серен диоксид за община Гълъбово.

АИС в град Гълъбово - в годишен аспект, лимитираният брой превишения по показател серен диоксид е 24 броя за СЧН и 3 броя за СДН, съгласно Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух. За 2019 г. ПС на СЧН е превишена 95 пъти, а ПС на СДН - 10 пъти. За сравнение, през 2018 г. ПС на СЧН е превишена с 72 пъти, а ПС на СДН е превишена 7 пъти.

В РОУКАВ Гълъбово все още не е постигнато съответствие по показател серен диоксид. Причина за превишаване на ПС на регламентираният норми по този показател е фактът, че на сравнително малка територия са разположени четири от най-големите топлоелектрически централи в страната, тези от комплекса „Марица изток“, работещи на гориво лигнитни въглища.

Оценката на основните екологични въпроси, по отношение на качеството на атмосферния въздух, в отделните РОУКАВ показва, че:

- е постигнато съответствие с нормите за ФПЧ₁₀ с разрешения брой превишения в годишен аспект в общините Стара Загора и Сливен;
- през 2019 година е постигнато съответствие с нормите за ФПЧ₁₀ с разрешения брой превишения, в годишен аспект и за община Гълъбово;
- от началото на 2013 г. до края на 2019 г. не са регистрирани превишения на действащите норми по показател азотни оксиди в град Стара Загора, с което е постигнато качествено и устойчиво подобряване качеството на атмосферния въздух по този показател;
- все още не могат да бъдат достигнати нормативно лимитираните брой превишения по показател серен диоксид за община Гълъбово.

Общините Стара Загора, Сливен, Ямбол, Гълъбово и Раднево имат разработени и приети с Решения на общинските съвети Програми за оценка и управление качеството на атмосферния въздух намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества

На територията, контролирана от РИОСВ Бургас са разположени: АИС “кв. Меден

Рудник”, АИС “кв. Долно Езерово”, АИС „Несебър”, “ДОАС - РИОСВ” (диференциална оптична автоматична система) гр. Бургас, ДОАС - Камено, Мобилна автоматична станция (МАС) към община Бургас, ДОАС-система в к-с „Славейков”.

В пункт ДОАС РИОСВ са отчетени 328 бр. измервания, от които 18 бр. са над нормативно определената средноденоношна норма. Запазва се тенденцията дните с превишения през годината да бъдат по-малко от нормативния максимум от 35 броя в рамките на една календарна година. В сравнение с 2018 г. през предходната година дните със замърсяване по показател прах са намалели 1,7 пъти. Максималната средноденоношна концентрация през годината е 2,3 пъти СДН. Над горния оценъчен праг за СДН са отчетени 80 стойности, което в сравнение с предходната година (92 бр.) е съществено намаление. Над долният оценъчен праг за СДН са отчетени 207 стойности. Средногодишната концентрация е 0,75 пъти СГН и е 1,1 пъти над ГОП за СГН и 1,5 пъти над ДОП за СГН.

В АИС „Меден Рудник” са извършени 354 бр. измервания от които 3 броя превишения на СДН, които са съществено под максималния брой от 35 дни в годината. В сравнение с 2018 г. намалението на дните с превишения е 3 пъти. Запазва се тенденцията от последните 5 години за намаляване на броя на дните с превишения по този показател. Максималната измерена средна стойност за периода е 1,3 пъти СДН. През 2019 г. са отчетени 17 бр. проби над горния оценъчен праг за СДН, а 46 бр. са отчетените стойности над долния оценъчен праг за СДН. Средногодишната концентрация е 0,39 пъти СГН) и е 0,4 пъти над ГОП за СГН и 0,8 пъти над ДОП за СГН.

В АИС „Долно Езерово” са измерени 344 бр. валидни средноденоношни стойности, от които 30 броя превишения на средноденоношната норма, което е по-малко от нормативния максимум от 35 броя в рамките на една календарна година. В сравнение с 2018 г. е налице значително намаляване на дните със наднормено замърсяване по този показател (2 пъти). Най-високата измерена среднодневна концентрация е 1,62 пъти СДН. През годината са отчетени 128 бр. проби над ГОП за СДН, а 260 бр. са отчетените проби над ДОП за СДН. Регистрираните превишения над ГОП и ДОП за СДН също са значително по-малко от регистрираните през 2018 г. Средногодишната концентрация е 0,82 пъти СГН и е 1,2 пъти над ГОП за СГН и 1,65 пъти над ДОП за СГН.

В АИС „Несебър” са направени 350 бр. измервания (валидни средноденоношни стойности). Констатиран са 17 броя превишения на средноденоношната норма, което е два пъти намаляване броя на дните със замърсяване през годината в сравнение с 2018 г. и е под нормативно определените 35 броя за година. Най-високата измерена концентрация е 1,43 пъти СДН. Отчетени са 90 бр. стойности над ГОП за СДН, а 232 бр. са над ДОП за СДН. Средногодишната концентрация е 0,75 пъти СГН и е 1,1 пъти над ГОП за СГН и 1,5 пъти над ДОП за СГН.

ДОАС-системата, разположена до бл.25 в к-с „Славейков” регистрира 9 бр. превишения

на СДН на ФПЧ₁₀. Най-високата измерена концентрация е 1,27 пъти СДН. Стойностите над ГОП за СДН са 25 бр., а над ДОП за СДН са 83 бр. Средногодишната концентрация е 0,48 пъти СГН. Не са превишени ГОП и ДОП за СГН.

През 2019 година, пунктът за мониторинг на територията на община Несебър, намиращ се в близост до основна пътна артерия в гр.Несебър също регистрира СДК на ФПЧ₁₀ превишаващи ПС на СДН от 50pg/m по-малко от нормативно определените 35 превишения за едногодишен период.

Резултатите от имисионния контрол, проведен с МАС на община Бургас показват, че през 2019 г. регистрираните превишения са само по показател ФПЧ₁₀.

Резултатите от имисионните измервания в трите постоянни пункта на територията на Община Бургас, част от НСМОС и данните от Мобилната автоматична станция показват, че към 2019 година превишаване на установените норми за КАВ се отчитат единствено по отношение на показателя фини прахови частици (ФПЧ₁₀), но е постигнат нормативно допустимия брой дни за превишаване на средноденонощната норма от 50pg/m³ за ФПЧ₁₀ за една календарна година определена в Наредба № 12 от 15 юли 2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух.

За всички останали замърсители, включени в Заповед №РД-969/21.12.2013 г. на Министъра на околната среда и водите за определяне на районите за оценка и управление на КАВ и на зоните, в които са превишени нормите с допустимите отклонения: серен диоксид (SO₂), фини прахови частици (ФПЧ_{2.5}) и озон (O₃), е постигнато съответствие с нормативните изисквания.

Община Бургас прилага и изпълнява мерки (краткосрочни и дългосрочни), заложи в Програма за подобряване качеството на атмосферния въздух (КАВ) на територията на община Бургас с период на действие 2016-2020 г. за да се постигне и гарантира спазване на нормите на замърсителя, определени в екологичното ни законодателство.

Община Несебър изпълнява мерките, заложи в актуализираната „Програма за намаляване на нивата на замърсителите в атмосферния въздух и достигане на установените норми за вредни вещества“ с период на действие 2018-2022 г. за да продължи спазването нормите на ФПЧ₁₀.

2.3. Води

Водните ресурси на Югоизточния регион се контролират от Басейнова Дирекция „Черноморски район“ (БДЧР) с център гр. Варна и от Басейнова Дирекция „Източноромански район“ (БДИБР) с център гр. Пловдив

Повърхностни води

Югоизточен регион може да се определи като най-чистият по отношение качеството на повърхностните води

На територията, контролирана от РИОСВ Бургас

Повърхностните води в Черноморски басейнов район, които са и в границите на териториалния обхват на РИОСВ-Бургас са Южночерноморските реки, включващи: речен басейн Севернобургазки реки, речен басейн Мандренски реки, речен басейн Южнобургазки реки, речен басейн река Велека, речен басейн река Резовска и част от речен басейн на река Камчия.

За периода януари - декември 2019 г. е проведен мониторинг на реки - в 122 пункта и на езера и язовири - в 37 пункта Въз основа на събраните, обработени и анализирани резултати е изготвена обобщена информация за състоянието на повърхностните, която показва, че превишенията на стандартите за качество за специфични замърсители през 2019 г., са както следва: за разтворено желязо в 1 пункт и за манган в 5 пункта.

Анализът на данните, получени през 2019 г., за приоритетни вещества не показва отклонения от стандартите за качество за мониторираните водни тела.

Повърхностните води в Източноромански басейнов район

На територията на РИОСВ- Бургас попада едно повърхностно водно тяло от категория „Реки“, тип R5 Полупланински реки и три водни тела от категория „Реки“, тип R13 Малки и средни равнинни реки.

Мрежата за мониторинг на повърхностни води във водосбора на р. Мочурица на територията на РИОСВ-Бургас включва 9 пункта за мониторинг, в които се провежда мониторинг по биологични елементи за качество, като през 2019 г. в 3 пункта се провежда и анализ на физико-химични елементи за качество.

През 2019 г. водните тела на територията на обл. Бургас са определени в добро химично състояние. Екологично състояние/потенциал през 2019 г на водните тела на територията на обл. Бургас е определено като умерено.

Може да се обобщи, че за средното и долното течение на р.Мочурица е характерно силно органично замърсяване от непречистени битово-фекални и промишлени отпадъчни води. Най-силно замърсяване се наблюдава в участъка след гр. Карнобат, поради вливането на непречистени отпадъчни води от градската канализационна мрежа, както и в Дермен дере и р. Мараш след вливане на Дермен дере, в които се констатира много ниско съдържание на разтворен кислород и превишаване по БПК₅, азот амониев, ортофосфати (като фосфор) и общ фосфор (като фосфор), поради заустване на промишлени отпадъчни води в района. Данните от мониторинга през 2019 г. потвърждават резултатите от предходни пробонабирания през 2013-2015 г

Черноморски крайбрежни води

Съгласно класификационната система за оценка на състоянието на крайбрежните води на база физикохимични елементи за качество, 5 водни тела са в добро състояние на база общо състояние, Едно водно тяло не постига критериите за добро състояние и е оценено в умерено състояние, като причина за умереното състояние на водно тяло е нарушеният кислороден баланс и пресищането с кислород. В сравнение с 2016 г., през 2017 г. две от водните тела са подобрили своето състояние.

Основните причини са замърсяване на крайбрежни води от непречистени битови води, генерирани от курортните комплекси

През активния туристически сезон на 2019 г. е извършен засилен контрол на обекти, потенциални замърсители на водите на Черно море, приоритетно в зоните за къпане. Не е констатирано замърсяване на морските плажове, в т.ч и крайбрежните морски води с отпадъчни води.

На територията, контролирана от РИОСВ Стара Загора

На територията на РИОСВ Стара Загора попадат водосборите на реките Тунджа, Марица и Камчия.

В Източнореломорски басейн, области Стара Загора, Сливен и Ямбол, участъците с лошо състояние на водните тела в басейна на р. Марица са 4. Силно замърсени речни участъци са установени по р. Тунджа, р. Сазлийка и р. Айтоска.

Подземни води

В земните недра на България са обособени 177 **подземни водни тела**, представляващи самостоятелни и значими части от пресни подземни води. От тях 40 тела или части от тях са в Югоизточен регион, в това число много малка част от едно подземно водно тяло в Дунавски район, 22 тела в Черноморския район и 17 тела в Източнореломорския регион.

На територията на РИОСВ-Бургас

На територията на РИОСВ-Бургас са разположени 4 подземни водни тела (по-голяма или по-малка част от тях). Националната мрежа за контролен мониторинг на химичното състояние на подземните води на територията на РИОСВ-Бургас през 2019 година включва 7 хидрогеоложки пункта за мониторинг.

Общата оценка на химичното състояние на 2 водни тела на територията на РИОСВ-Бургас през 2019г. е „лошо“ - показател на замърсяване е нитрати.

На територията на РИОСВ-Стара Загора

В Черноморския басейнов район замърсяване на подземните води с нитрати се установява в няколко подземни водни тела, привързани към порови и пукнатинни води. В Източнореломорския басейнов район най-съществено е замърсяването на подземните

води също с нитрати.

По данни от „Регистър на ресурсите на минералните води – изключителна държавна собственост” на територията на Югоизточен район има 19 находища на минерална вода:

2.4. Почви и земеползване

Съгласно почвено-географското райониране на Европа, Югоизточен район попада в Средиземноморската почвена област и обхваща части от четири почвени провинции – Задбалканска, Среднотрайкийско-Тунданжска, Източнородопско-Сакарска, Странджанска провинции.

Господстващ почвен тип на равнините и в долните части на планинските склонове под сухите гори и храсталаци са канелените почви, а също така канеленовидни лесивирани и плитките почви. На силикатни терени при по-специфични условия са разпространени уникалните за България и Балканския полуостров жълтоземи, срещащи се само в Странджаската провинция. Подножията на склоновете на планините до 600-800 м. надморска височина, покрити със сухи дъбови гори и храсталаци са заети с кафяви и канеленовидни почви. На височина 800-1500 м се разполагат кафяви планинско-горски почви под букови и смесени гори. В този пояс са разпространени широко и рендзините.

В по-високите части на планинско горския пояс се появяват кисели кафяви планинско-горски почви, които на височина над 1500 м се сменят със субаплийски планинско-ливадни почви.

На територията на Югоизточен район се прилага система на три нива за мониторинг на почвите в областите. На първо ниво се извършва широко мащабен мониторинг, на второ се наблюдават мрежите на вкисляване и засоляване, на трето ниво се определят локалните замърсители от земеделски източници. Целта на тази система на наблюдение е да се обхванат по-големи територии от почвеното многообразие на територията на страната.

За целите на наблюдението се определят пунктове за съответната територия, които се следят от РИОСВ Бургас и РИОСВ Стара Загора.

Почвите на територията, контролирана от РИОСВ - Бургас През 2019 г. мониторинг на почвите за съдържание на тежки метали и металоиди от мрежата на I ниво е проведен на единадесет пункта, попадащи на територията на осем общини. От всеки пункт е извършено пробонабиране за пълен набор от показатели

Почвите на контролираната територия са незамърсени с тежки метали и металоиди и органични замърсители. От ежегодно провеждания мониторинг на почвите се установява тенденция на задържане на нивата на наблюдаваните индикатори, които са в граници много под границите на максимално допустимите концентрации. От извършените анализи за вкисляване и засоляване на почвите не са установени стойности,

застрашаващи почвеното плодородие, освен засолените терени в землищата на с. Каменар, община Поморие и кв. Рудник, гр. Бургас.

Почвите на територията, контролирана от РИОСВ Стара Загора През 2019 г. на територията на *РИОСВ* е проведен мониторинг на почвите от мрежата на I ниво за съдържание на тежки метали и металоиди, при пълно обследване на осем пункта, попадащи на територията на четири общини в контролирания регион.

От ежегодно провеждания мониторинг на почвите може да се направи извода, че те са незамърсени с тежки метали, металоиди и органични замърсители.

2.5. Флора и фауна

Според геоботаническото райониране на България (по Бондев, 1997), ЮИР е разположен изцяло в Европейската широколистна горска област, съответно в Евксинската, Илирийската провинция и Македоно-Тракийската провинция.

В изграждането на растителната покривка на Евксинската и Илирийската провинция освен многобройните европейски и евроазиатски флорни елементи участват и по-специфични, включително балкански и български ендемични флорни елементи. Специфичните за Македоно-Тракийската провинция диагностични видове растения са главно македоно-тракийски флорни елементи, като *Quercus thracica*, *Q. mestensis*, *Hepatica olympica* и др. балкански и български ендемити.

В район Велека са концентрирани най-голям брой южноевксински флорни елементи и горска растителност с едификатори източен бук и източен горун с характерните за тях реликти *Quercus hartwissiana*, *Rhododendron ponticum*, *Daphne pontica*, *Plex colchica* и др.

В район Велека твърде типични са лонгозните гори с доминиране на *Fraginus oxycarpa*, с обилие на лиани и катерливи растения. По-голямата част на Айтоския район е заета от обработваеми земи. В останалите площи се намират остатъчни гори, храсталаци и тревни ценози, съставени от ксеротермни видове растения. По-голямата част от територията на Стралджанско-Сливенския район също е заета от селскостопански земи. За района са характерни българските ендемити *Colchicum davidovii*, *Tulipa urumofii*, *Medicago rhodopaea* и др., както и два балкански ендемита от македоно-тракийската флорна група – *Astracantha thracica* и *Iris suaveolens*. Дервентският район се характеризира със селскостопански земи, с разпространението на остатъци на церово-благунови и смесени гори от цер с космат дъб, на места примесени с келяв габър. Сакарският район се характеризира с разнообразна остатъчна горска растителност от благун, смесени гори на благун с цер, с келяв габър, смесени гори на космат с виргилиев дъб и келяв габър. В Чирпанския район преобладават церови гори, обикновено смесени с космат и виргилиев дъб. На влажни места в североизточната част на района има неголеми кории от дръжкоцветен дъб, полски бряст, полски клен и др. Старозагорският район се отличава с един от най-сухите горски масиви по южните поли на Сърнена гора и Стара планина,

изградени от най-ксеротермните видове – главно космат и виргилиев дъб. Всички гори са силно повлияни от човека и голяма част от тях са деградирани и превърнати в храсталаци от келяв габър или са напълно унищожени. В Задбалканския район има съчетание на сухоустойчиви и влаголюбиви видове. По периферните склонове горите също са унищожени или деградирани, като само на места са запазени отделни горички. В Сърненогорския район освен характерните ксеротермни гори в по-ниските участъци на Сърнена гора са запазени гори от горун, габър и смесени габърво-горунови гори в по-високите части на планината. Сравнително слабо са представени буковите гори.

Фауната на Югоизточния регион (ЮИР) е предимно с южен тип на разпространение, с изключение на северните части от Старозагорска, Сливенска и Бургаска област. В този регион попадат 4 зоогеографски района: Тракийски, Старопланински, Черноморски и Странджански.

По Черноморското крайбрежие се усеща средиземноморското влияние и проникване на елементи от този тип фауна. Черноморският район обхваща ивица покрай Черноморското ни крайбрежие с ширина от 5 до 60 km. Този район е и най-богат на видове предвид наличието на естествени влажните зони по Черноморието – Алепу, Ропотамо, Бургаските езера. Те са гнездовище и място за зимуване на много редки видове птици, както и богато биоразнообразие от останалите класове гръбначни животни. В Черноморския район представителите на средиземноморския тип фауна са значително повече. Някои видове са установени единствено по Южното Черноморие – охлюви, стоножки, паякообразни, насекоми и птици. Повечето от тях са проникнали от Мала Азия. По-топлолюбивите животински видове са с ограничени ареали на разпространение. Характерни за този район са много ендемити от надземната фауна. По Южното Черноморие са установени около 120 ендемични вида, главно охлюви, сухоземни мокрици, паяци и бръмбари

В Странджанския зоогеографски район средиземноморското влияние е по-слабо изразено. Този зоогеографски район попада изцяло в Югоизточния регион. Не са малко видовете, които се срещат само тук.

Тракийският район заема Горнотракийската низина, Среднотунджанската низина, Източните Родопи, Сакар, Манастирските възвишения и Бакаджиците. Долините на Марица и Тунджа са естествени коридори за навлизане на средиземноморска фауна. Евросибирските и европейски видове тук са навлезли предимно от запад, през планините на Западна България.

Старопланинският район попада в северния зоогеографски регион, където фауната е с подчертан северен тип на разпространение и произход. Тук обитават предимно холарктични, палеарктични, евросибирски и европейски видове животни. Фауната е богата на ендемити.

3. Ценност и уязвимост на територията, която е вероятно да бъде засегната

1.1. Специални природни характеристики

В територията на Югоизточния регион попадат защитени територии, по смисъла на Закона за защитените територии (ЗЗТ) и защитени зони по смисъла на ЗБР, както следва:

- 208 бр. защитени територии, от които 86 бр. природни забележителности, 96 бр. защитени местности, 14 бр. резервати, 8 бр. поддържани резервати и 3 бр. природни парка и 1 бр. национален парк;
- 61 бр. защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, включени в приетите от Министерски съвет списъци;
- 26 бр. защитени зони за опазване на дивите птици, от които всички с изключение на две имат издадени от министъра на околната среда и водите заповеди за обявяването им

Югоизточният регион (ЮИР) е един от регионите в страната със съхранена, привлекателна и изключително разнообразна природна среда, включваща множество зони със статут на защита. В него се намират около 21% от защитените територии в страната, сред които ПП „Странджа”, ПП „Сините камъни” и част от ПП „Българка”.

ПП „Странджа” е най-голямата защитена територия в Република България (1161 km² – 1 % от площта на страната). Флората на Странджа е уникално съчетание на реликтната южно-евксинска, средиземноморската, средноевропейската, балканската, евроазиатската, понтийско-централноазиатската и атлантическата групи флорни елементи.

ПП „Сините камъни” има характерен релеф, скална основа и географско положение, които са добра предпоставка за наличие на богат и разнообразен растителен свят. В парка се срещат 1027 вида и 30 подвида висши растения.

ПП „Българка” има богатата петрографска структура и разнообразните почвено-климатични условия, които са предпоставка за наличието на много растителни и животински видове. Горският фонд на територията на парка е 80,2% от общата му площ. В него основно място (60%) заема букът.

На територията на ЮИР се намират и резерватите Лешница, Каменщица, Горна Топчия, Ропотамо, Силкосия, Средока, Тисовица, Витаново, както и поддържаните резервати Атанасовско езеро, Ардачлъка, Сини Бряг, Долна Топчия, Балабана, Орлицата, биосферният резерват "Узунбуджак" и редица защитени местности, които опазват богато разнообразие от растителни и животински видове.

Уязвимостта на защитените зони е свързана най-вече с антропогенните въздействия. Като основни заплахи се очертават неустойчивите селскостопански практики,

урбанизацията и експанзията на инфраструктура, замърсяването на повърхностни води, в т.ч. от промишлени инсталации, транспорт, отпадъчни води и др., изменението на природните екосистеми, в т.ч. от предизвикани от човека промени на хидравличните условия, ВЕЦ, резервоари, сметища и др.

1.2. Културно наследство

Недвижимите културни ценности в ЮИР са 4 270 бр., което представлява 14,5 % от недвижимите културни ценности в страната. В региона се намират две от недвижимите културни ценности от „световно значение“, които имат особено значение за международния и вътрешния познавателен туризъм от Списъка на световното наследство на ЮНЕСКО: гр. Несебър (Старият град), който е единственият „жив град“ в Списъка на ЮНЕСКО (област Бургас) и Казанлъшката гробница (област Стара Загора).

Археологическите НКЦ са сравнително равномерно разположени по територията на страната и в голямата си част са извън населените места. В Югоизточен район - общо 2 363 броя, от които в област Стара Загора – 1 178, Сливен – 511, Ямбол – 236 и Бургас – 438.